

Project Update: November 2016

Snake conservation awareness programmes and its news coverage

I have conducted conservation awareness programmes at 10 different schools/colleges and communities in Rupandehi district, Nepal. The educational talks with pictorial representation were related to the diversity, distribution and habitats of snakes, recognition of venomous and non-venomous species, snakebite prevention, first-aid treatments, and symptoms of venomous bites by cobra, krait and vipers, misconceptions on snakes and the advantages of conservation of snakes to biodiversity. I have produced educational materials like photographs, posters, brochures, pamphlets and calendars that were distributed to various people from different community, teachers and students, conservationists, community forest groups, health personnel, media personnel etc. showing important facts about snake conservation. I also have showed video documentary “One Million Snakebites” at different schools and communities which was provided by Romulus Whitaker during my presentation at India. Awareness programmes helped to change people’s perceptions towards snakes. At the ending session of each awareness programmes, the participants were encouraged and motivated to share their knowledge at least to their three neighbours, who have missed a chance to participate in awareness programmes.

It is estimated that about 3,000 people have gained knowledge on the conservation of snakes directly through the conservation awareness programmes in various study sites; 10,000 people have gained knowledge through the educational materials like photographs, posters, brochures, pamphlets and calendars and a huge amount of community people (approximately; more than 100,000) gained knowledge through media; local and national newspapers, FM radio and television with whom we coordinated. Shankarnagar Banbihar and Research Center, Kaligandaki Health Foundation, and Biodiversity Conservancy Nepal supported me to conduct these programs.

I have also presented and discussed our ongoing work in the snake conservation meeting “Snakes of Nepal” for the very first time in Nepal at National Trust for Nature Conservation (NTNC), Chitwan supported by WWF Nepal and Nepal Health Research Council (NHRC) in May 2016.

Conservation awareness program at different communities

Researcher and his assistant educating community people

Video documentary show and Snake handling training

Headline news published on Butwal Today National Daily and Khasyauli Saptahik (weekly) newspaper

Discussion of our ongoing work on snake conservation meeting supported by WWF Nepal and NHRC and its news on Kantipur National Daily

Live interview on Khasyauli F.M. on Snake Conservation

News related to Workshops

सर्प संरक्षण अभियानमा विद्यार्थी

स्वस्तिक श्रेष्ठ
मध्यम, २३ माघ

सर्पवारे सर्प

सर्पारो सहि जावकारी नहुला
नेपालमा दुर्लभ सहस्रवर्षीयको मागिने
कोको छ। हिन्दु धर्मावलम्बीहरूको
बाहुन्यता रहेको नेपालमा वर्षेको
एक दिन नाम प्रज्जमीका दिन सर्पलाई
पुजा गर्ने परम्परा रहनेअन्य समय
भन्ने सर्पलाई मान्ने।

[illegible]

शंकरनगरस्थित शंकरनगर दुर्गादत्त
उच्चमायिका र रामनगरको मानवज्ञान
उच्चमायिका विद्यार्थीहरूलाई
सर्पको विषयमा चित्रसहितको
कार्यक्रम गरिएको हो । कार्यक्रममा
विद्यालयका सात देशि दश कक्षाका
३ सय बढि विद्यार्थीहरूलाई
सर्पको प्रकार, सर्पलाई पहिचान
गर्ने तरिका, सर्पले टोकेपछि बच्ने
उपाय लगायतका विषयमा संघित्र
ज्ञानकारी गराईएको प्रशिक्षक
कमल देवकोटाले बताए ।

सबे सर्पहरू विनाश नहुने भएपनि मानिसमा सर्प भन्ने चिन्तकै एक किसिमको आतंक रहेको उनको अनुभव छ। तराईका जिल्लामध्ये रुपन्देही सर्पको विविधता रहेको जिल्ला भएकाले यहाँ धेरै प्रजातीका सर्पहरू पाइने उनको दाबी छ। विद्यालय र स्थानियस्तरमा सर्पको बारेमा रहेको गलत अवधारणालाई

हटाउन र सहि जानकारी दिने काममा आबु अघि बढेको उनले बताए । नेपालमा पाइने ८० प्रजातीमध्ये केवल २१ प्रजातीमात्र विषालु हुने भएपनि केही सर्पहरू भद्र र हर्षा समान देखिने उनले बताए । जसमा विषालु सर्पमा गोमन र विष नहुने घामिममा केही समानता हुन्छ तर राम्ररी हेर्दा फरक पता लाग्ने भएकाले यसको बारेमा विद्यार्थीहरूलाई जानकारी दिएको उनले बताए ।

विद्यार्थीहरूमा सर्यको विषयमा धेरै जिज्ञासाहरू रहेको र त्यसमध्ये धेरै भएपनि मेडाउने काम कार्याक्रमबाट भएको उनले बताए। बायो डाईभर्सिटी र नेचर कन्जभेसनको क्षेत्रमा अन्तराष्ट्रिय रूपमा काम गर्दै आएको रफोर्डको आर्थिक सहयोगमा रूपन्देही जिल्लामा पहिलोपल्ट सर्यको विषयमा अभियान शुरु गरेको

[illegible]

देवकोटात बसाए। शंकरनगर
दुर्गादत उच्चमायिका कार्यक्रम
संयोजक चण्डी प्रसाद बरयात
अध्ययनका क्रममा कैदी विषयहरु
विचार्यक्रमा भरपूर कार्यक्रमले
विद्यार्थीहरुले सरंका प्रजातीका
विषयमा सान्त्र जानकारी पाएको
बताए। जसले गर्दा उनिहरुलाई
विषयगत रूपमा समेत थप फाईदा
मिल्ने उनले दाबी गरे।

बन विहार र अभयन केन्द्र
संचालन एवं ध्वनिप्रत्यस्तमा पर्यटन
प्रबर्धन एवं अभियान संचालन गरेका
संरक्षणकर्ता कर्मचारी तथा अनुसन्धान
केन्द्रका साथै विमत्तल पाण्डे
प्रशिक्षक संरक्षणका लागि
आइरहनुने पुरै काठमाडौं नगरी
रहेको बताउँछन् । जंगली जनावर
संरक्षणको विषयमा पुरै काठमाडौंका
रहेको भन्ने वक्ताका लागि रजिष्ट्रार
नै पहल गरिरहनुनै बताए । साथै
संरक्षणका लागि समेत कार्य
गरीरहेको केन्द्रमा हाल पाँच
प्रजातिका ओजोर पाइरहेको छ ।
अब अन्य प्रजातिका संग्रह समेत
गर्न तयारिमा रहेको उनले बताए ।
केन्द्रमा आउने पर्यटक र विद्यार्थी
विश्वविद्यालयका ब्यवहारको समया
परिचयबताउनु कम्पा बोर्डसंरक्षणको
जनकारी दिन विभिन्न प्रजातिका
जनवरहरूका साथै पर्यटक समेत
राष्ट्रको उनले बताए ।

बटवल टडे

शंकरनगरमा १० कोब्रा छाडिए

स्वस्तिक श्रेष्ठ

युटवल्, १३ असार ।

सर्वदण्ड र सपुं संरक्षणको
विषयमा कार्यवाजा गरिएसको
समयभर नवप्रवासमाथी भेटिएका
१० ठाउँ कम कोठा (गोपन) को
बच्चालाई शङ्कनगर समुदायिक
वन क्षेत्रमा सुनिष्ठ छोडिएको
छ। शङ्कनगर बन्वार्तिका तथा
अनुसन्धान केन्द्रका अध्यक्ष
बाबुराम अर्याल, बायोडाइवर्सिटी
कन्जर्भेन्सी नेपालका अध्यक्ष
आशिष बस्न्याल तथा सपुं
अनुसन्धानकर्ता कमल देवकोटाको
रोचकमा समेत कोठाको गजानान
प्रजातिको संरक्षा बच्चालाई सुनिष्ठ
वन क्षेत्रमा छोडिएको हो।

सर्प दंश र सर्प संरक्षणका लागि
संस्थागतरूपमा अधि बढाउने योजना
बनाएको भएपनि अहिले पूर्वाधार
अभावले गर्दा सर्पलाई वन क्षेत्रमा
छोडिएको केन्द्रका अध्यक्ष अर्यालले
वताए । वच्चालाई समाना किरा फ

यात्रा र मुसाका बच्चाहरू आहारका रूपमा आवश्यक पर्ने र सो उपलब्ध नहुने भएकाले जंगल क्षेत्रमा छाडिनुपर्ने बाध्यता भएको उनले बताए । 'सर्पको आहार विहारमा कठिनाई हुने भएकाले जंगल क्षेत्रमा सुरक्षित ब्याहिरको हो ।'- उनले भने ।

शनिवार नवलपरासीको
कावासोती वडा नं.८, स्याउले
बजारका नारायण भुषालको
खेतमजिक रहेको पुरानो
भान्साकोठामा २० वटा अण्डासहित

माउ काबरा भेटिएको थियो। खेत खनिरहेको अवस्थामा कोदालले माउ सर्पको टाउकोमा चोट लागेको र अण्डाबाट बच्चा निस्किरहेको देखेपछि उनले कालीगण्डकी सामुदायिक अस्पतालमा चिकित्सकलाई जानकारी गराएका थिए।

उनले सो मृत माउसहित २० वटा अण्डा डा. छविलाल थापाला हस्तान्तरण गरेका थिए। जसमध्ये मेरेका एक माउ र १० वटा बच्चा

थप अध्ययन, अनुसन्धानका लागि
अस्पतालमा सुरक्षित राखिएको छ।
जिवित १० वटा बच्चाहरु शकनगर
सामुदायिक वन क्षेत्रमा छाडिएको
हो। नेपालमा पाइने थोरै विषालु
प्रजातिका सर्पमध्ये कमजोर कोबरा एक
हो। यसले टोकेमा नेपालमा उपचार
सम्भव छ। विशेष गरेर मुना, साना
जिवहरू खाने यो सर्प ओसिल्लो क्षेत्रमा
बस्ने गर्दछ। गर्मी बढेसँगै सर्पहरु

जमिनाबाट बाहिर निस्कने हुनाले यसबाट बच्नुनै सधैं अनुसन्धानका लागि कमल देवकोटाको सुझाव छ। मानिसले नजिकैकोमा आक्रमण गर्न भए पनि यसलाई माथिदिदा लोभ हुने अवस्थामा पुगेको भन्दै उनले यसको संरक्षणको जिम्मेवारी हामीमाथि नै भएको बताए। नेपालमा ८० प्रजातिका सर्पहरू पाइनेमाध्ये केवल २१ प्रजातिका मात्र विषालु हुने विस्तारै बताउनु हुन्छ। सर्पदशको उच्च जोखिममा पर्ने नेपालको २१ जिल्लामध्ये रुम्जदेखि पनि एक हो।

News related to Snake Conservation

News on rescued and released snakes